

Yang Isinulat Ni Pablo Tung Mga Taga GALACIA

Patkaw Ang Pasanag Tung Kumpurming Magbasa

Atiing primirung pagliliwutun ni Pablo durua ni Bernabe tung takun ang 46 asta 48, namagparakawutun yang Matinlung Balita tung mga lansangan ang Iconio, Listra, may Derbe (mapa) duun tung parti Galacia (Mga Binuat-buatan 14:1-21). Yang kadaklan duun belagan mga Judio, kung indi, taga дума-rumang nasyun. Tung mga lansangan ang atii, may mga taung namagpananged tung ipinagpakawut nira ig namagtalig ka yang mga sadili nira tung ni Jesu-Cristong namagpatapnay. Purisu nagkamaningan da ang may salegsa-salegsa rang pundaan yang mga tumatalig duun. Pagkatapus yang pagurubraen na Pablo duun, namagbalik da ka tung Antioquia duun tung parti Siria ang ya ray pinagliitan nira (14:27-28). Pagkatapus atiating duun da tanira, nagpasulat da ti Pablo yang sulat ang naa tung takun ang 49 ang para ipaekel na tung mga tumatalig ang atia ang kada may sam pundaan duun tung parti Galacia. Yang ipinagpasulat na tung nira ay nabalitaan na ra ang may mga tumatalig ang mga Judiong taga Judea ang nangasubli tung anya duun tung mga lugar ang atia. Pagkatapus, aparti ra yang nagitulduk nira tung mga tumatalig kay tung ipinagtulduk na Pablo tung nira atiating primiru (1:6-10). Kipurki

yang palaksu yang nagitulduk nira, yang mga tau unung malelyag dang mausgaran da yang Dios ang salu rang pisan tung pagterelengen na, kulang pa kung magtalig da ilem yang mga sadili nira tung ni Jesu-Cristo. Dapat ka unu ang tanira magtuman da ka yang mga katuwulan ang ipinagpadapat ni Moises tung nasyun nira atiang tukaw. Yang pinakaimpurtanti unung dapat ang tumanen nira ang tanira magpabuat da ta tanda tung mga tinanguni nira ang para maging ultimung mga Judio gated yang nasyun nira unung atia sam bilug ilem ang pinagpilik yang Dios ang tukaw ang para maging mga tauan na. Belagan ilem maning tia yang nagitulduk nira, kung indi, nagapakamali ka nira yang nagitulduk ni Pablo ang yang sasang tumatalig liwianu rang indi ra magpasuitu tung mga katuwulan ang mga maning tia ang para asan da rin nga risibiay yang Dios (5:1). Ay kipurki kung liwianu ra unung indi ra magpasuitu, mas pa unung magpakasalak ay anda ra unu ay pagsangkalan na. Kapurisu yang nagitulduk nirang atiang durug kadakul yang kamali na, yay gustu ni Pablo tumpalaken ugud basi pa ra ilem asan da nga mamanmanay yang isip yang mga tumatalig ang taga duun ang mamagsugat dang mamagbalik tung tamang pagirintindien tung kalibrian.

Purisu tung 1:6 asta 10, sinambit ni Pablo yang prublimang atiang natengeran yang pagpasulat na tung sulat ang naang ipinaekel na tung nira. Tung 1:11-2:10, dinipindiran na yang pagkaapus-tul nang ipinagpiar yang Dios tung anya ay ya ra aganingay yang mga manigtulduk ang atii ang

tanya unu belagan matuud ang apustul. Pagkatapus dinipindiran na ka yang kamtangan yang nagipagpakawut na tung belagan mga Judio ang talagang yay tama. Ig yang pinakaimportanting pabilugan nira, belagan yang mga katuwulan, kung indi, ang magtalig da ilem tanira yang mga sadili nira tung ni Ginuung Jesus ay asan da ilem ngausgaray yang Dios ang salu rang pisan tung pagterelengen na (2:11-21). Yang palaksu yang kapitulu 3 may 4, nagibaswas ni Pablo ta maayen kung unu pay kamtangan yang nagipagpakawut nang atia. Durug tinlu yang mga pangatadlengan nang pagkereng tung nagipagpakawut na ang may mga matitilung pananglit ang ginamit nang nagpasanag. Pagkatapus tung 5:1-6:10, pinabilugan na kung unu pay nagalagpakan yang nagipagpakawut na tung mga pagurubraen yang mga tumatalig tung kaldaw-kaldaw. Bilang yang kalibrian ang ipinakdul yang Dios tung nira belagan teed ilem tung panguring timpu, kung indi, dapat ang may apiktar na simanyan tung mga ulag nira tung pangaldaw-kaldaw. Yang katuyuan na kung ya pa agaring malibrian nira yang dating mga kalelyagan nira pati yang dating palaksu yang mga pagirisipen nirang balawag ka tung kalelyagan yang Dios. Ang para magkamaningan da ta maning tia, kaministiran ang yang Espiritu Santo yay pirming papagmangulueng nira tung mga sadili nira (5:16-26). Atia talagang indi ra enged maguyuran ang magpapsaw tung kalelyagan nirang atiang dati (5:16). Pagkatapus, tung 6:1-10, sinambit na yang importanting mga

pitik ang dapat pausuyan yang kumpurming pinaeyangan yang Espiritu Santo ta baklung ipagpangabui na. Tung 6:11-18, pinapagbilug na yang pinakaimpurtanting bagay tung intirung sulat ang naa.

Yang Intrada Yang Sulat (1:1-5)

¹ Yang nagpasulat yang sulat ang atia ya ra yuung ti Pablo ang sasang apustul. Belag tau yang nagtulduk tung yeen ubin nagtuwul tung yeen ang para yuu maging apustul, kung indi, ultimu ilem ti Jesu-Cristo durua yang Ama tang Dios ang ya ka man ay nagpabungkaras tung anya. ² Yang sulat ang atia pinaugtunan da yang tanan ang mga putul tang pamagpakiugpu tung yeen tani ig kasiraanami ra kang nagpaekel tung numyung mga tumatalig ang salegsa-salegsang pundaan asan tung sinakepan yang Galacia. ³ Yang nagipagampuu tung Ama tang Dios durua ni Ginuung Jesu-Cristo ang mas pang maispirinsiaan mi yang kaneeman nirang pamagpadagen-dagen tung numyu ig mas pang ikasadya mi yang kaampiran mi tung nirang naang baklu. ⁴ Gustuu kang ipademdem tung numyu ang ti Ginuu ta nagpatumbas yang linawa na natetenged tung mga kasalanan ta ugud asanita ra nga paluasay na tung sistima yang kaliwutan ang naa ang durung pisan agkabalawag tung kalelyagan yang Dios. Ay ya ra kang lagi ay kalelyagan yang Ama tang Dios. ⁵ Purisu yay dayawen ta tung anyang asta tung sampang anday katapus-tapusan. Tagalang magkabagay ang pisan tia.

*Natetenged Tung Prublimang Natengeran
Yang Pagsulat Ni Pablo Tung Nira (1:6-10)*

⁶ Durung pisan agkadakul yang pagkaberengu tung numyu ang aywat indi pa ilem nagabuay, panalyuramu ra tung Dios ang ya ka man ay nagbeteng tung numyung magtaligamu rang bugus tung kaneeman ang ipinagpaita ni Jesu-Cristong nagpakugmatay. Ay nagipaekel mi ra yang isip mi tung dumang nagibalita ang ya ra unu yang Matinlung Balita buat. ⁷ Piru tung pagkamatuud anday dumang Matinlung Balita, kung indi, ultimu ilem yang nagipagpakawut yamen natetenged tung kaneeman ni Jesu-Cristong nagpakugmatay. May asan da unu tung numyung mga manigtulduk ang pamanliwereng tung mga isip mi ang yang ultimung Matinlung Balita ya ray nagatagaman nirang umanen. ⁸ Piru iugtulu tung numyu, kung tinu pay pagparakawutun tung numyu ta sasang balita ang indi magkatunu tung Matinlung Balitang atiang ipinagpakawut da yamen tung numyu tan taa pa, maski ngani yami pa nganing ang mga apustul ni Jesu-Cristo, maski ngani yang sasang angil ang duun mismu manliit tung langit, talagang maagmaan na yang silut yang Dios ang anday katapusan. ⁹ Katulad tung ipinagpaaman da kang lagi yamen tung numyu tan taa pa, ya si kay nagulitenu numanyan. Kung tinu pa asan ay pagparakawutun tung numyu ta sasang balita ang balawag tung balitang atiang dating pinananged mi atiang asanami pa, talagang maagmaan na yang silut yang Dios ang anday katapusan. ¹⁰ Ta, tung nagipaganingung atia, ya ra wasu ay nagipangati-katiu tung mga

tau ang para ya ray mauyunan nira tung yeen? Belag! Kung indi, yang pagasikarung pagbitala ta maning tia ay ang para yay mauyunan yang Dios tung yeen. Ay kipurki kung ya pay pagasikaru ang yuu mauyunanaw ra ta mga tau ka ilem, belaganaw ra matuud ang turuwulun ni Jesu-Cristo.

Natetenged Tung Pinanliitan Yang Matinlung Balitang Nagipagpakawut Na (1:11-12)

¹¹ Mga putulu, iugtulu tung numyu yang kamaturan, yang Matinlung Balitang atiang dating ipinagpakawutu tung numyu belagan inimu-imu ka ilem ta tau. ¹² Ay kipurki belagan ang maganing ang ya ituldukay tung yeen ta sasang tau ang pagkatapus ya ra ilem ay pinauyunanu, kung indi, ya ipabunayagay ni Jesu-Cristo mismu tung yeen.

Yang Kamtangan Yang Matinlung Balita Ya Ipabunayagay Ni Jesu-Cristo Ta Diritsyu Tung Anya (1:13-24)

¹³ Aganingenamu ra yeen ta maning tia ay kipurki nabalitaan mi ra ka siguru kung ya pa agari yang pagurubraenu atiang pagusuyaw pa rin tung dating pagatuuan yamen ang mga Judio. Katulad da asan tung binuatu tung dumaramang grupu yang mga tumatalig tung ni Jesu-Cristo ang ya ray pinamarasanu ta mupiangan dang pisan ay kaildawu tung nira ay gustuung magkaradiadu ra ilem. Ang pagkatapus atii pala ya ray pinagpilik yang Dios ang maging mga tauan nang sadili. ¹⁴ Yang ipinagpamarasu tung nira ya ra yang pagurusuyunung durug

kasulipet tung dating pagatuuan yamen ang atii ang kung ikumpalar pa tung kadaklan ang mga masigkaidaru yuu enged ay pinakamaderep ang nagkereng tung pinanubli yamen tung mga kinaampu yamen. ¹⁵ Piru atiang duunaw pa rin tung tian ni nanay, pinatemenganaw rang lagi yang Dios ang yuu maging sasang taraligan ni Jesu-Cristo ang pagkatapus atiang natauaw ra, bintang na ra ka yang isipung magsuku tung anya natetenged ilem tung kaildaw na tung yeen ang andang pisan ay natengeran na tung mga buat-buatu. ¹⁶ Purisu atiang gustu nang magpabunayag tung yeen yang paganingen nang Ana Na, dayunaw ra ka man ang pinagpaitaan na ugud simpanaw rang magparakawutun natetenged tung anya tung mga taga duma-rumang nasyun. Numanyan atiang pagkaitaw tung anya, andang pisan ay pinalengtanung para ingalukanu ra rin ta painunuku. ¹⁷ Indiaw ngani nagbalik duun tung Jerusalem ang para magpasugpataw pa rin tung mga apustul ni Ginuung Jesus ang dati. Kung indi, anday dumang binuatu, atiang lagi, diritsyuaw ra kanay ang nagliit tung Damasco ang nagpaages duun tung Arabia. Pagkatapus, nagbalikaw ra ka duun tung Damasco. ¹⁸ Pagkataklib yang tulung takun, bakluaw ra nagsablay-sablay ang nanungultungul duun tung Jerusalem ugud magpailalaw ra tung ni Pedro. Durua ka ilem ang linggu yang panlumunanu duun tung anya. ¹⁹ Dispuis, yang kadaklan ang mga apustul na duun, indi ngani naitaw. Naitaw ilem ti Santiagong sasang putul ni Ginuu tang Jesus. ²⁰ Yang inaningung atia

nagaskean yang Dios ang talagang belagan bukli. ²¹ Numanyan pagkatapus yang panlumunanu tung ni Pedro, dayunaw rang minangay tung mga duma-rumang lugar duun tung sinakepan yang Siria may Cilicia. ²² Tung uras ang atii indiami pa ka enged nagirilalaan tung pirsunal yang mga tumatalig ang kada sam pundaan duun tung sinakepan yang Judea. ²³ Ugaring ilem nabalitaanaw ra nira tung mga aruman nirang duma may ruma ang yuu unung nag-pamaras tung nira tan taa, yuu ra unu mismu ay pagparakawutun tung duma yang Matinlung Balitang nagapananged nira ang ya ra ka rin unu ay pinagtagamanu ta paented yang palaksu na. ²⁴ Purisu ya ray dinyaw nira ta mupia tung Dios yang pangimaklu nang atia tung yeen.

2

Yang Nagipagpakawut Na Pinauyunan Da Ka Yang Dating Mga Apustul (2:1-10)

¹ Taa numanyan, pagkataklib da yang sam puluk may epat dang takun, bakluaw si nanungul-tungul duun tung Jerusalem, kasiraanami ra ka ni Bernabe. Pati ti Tito, ingkelanu ra kang pinanunut. ² Yang ipinagangayu duun belag yuug paguuyay yang dating mga apustul, kung indi, yuug pabunayagay yang Dios ang ya ray gustu nang buatenu. Kumawutami ra duun, nagpaintindiaw ra kung unu pa enged ay kamtangan yang Matinlung Balitang naang pirming nagipagpakawutu tung maning tung

numyung belagan mga Judio. Ay yang pinanganmananu duun, kung alimbawa indi paugtunan nira yang nagipagpakawutu, muya ya ray puiding padatelan ta dumang mamagdiskumpiar tung yeen. Apiki, anda ray pakawutun yang pinakabedlayanung tukaw pati numaan. Yang pinalengtanung pinakigkesenan ang yami yami ra ilem, ya ra yang mga putul tang pagatelengan ta abwat yang mga taung atiang pamagturuldukun da asan tung numyung atiang baklu*.

³ Ti Titong naang nagduman tung yeen, anda kang lagi ay tandang binuat tung tinanguni na gated belagan Judio yang nasyun na. Piru maskin pang maning tia, rinisibi ra yang mga pamagmangulu duun ang sasa kang putul nirang tumatalig tung ni Jesu-Cristo. Indi ra nganing rineges nirang magpabat ta tanda agad ya ra rin ay gustu yang duma.

⁴ Yang dumang atia, ya ray pinangamananung nagpakigkesen tung mga pamagmangulu ang yami yami ra ilem. Kipurki yang dumang atiang pamagreges, pamagpatumatalig-tumatalig ilem ang para mamagpakiglaket da ilem tung sam pundaan duun. Ya ra ilem pamagsagusut ugud tung matinlung pagpataliktik nira tung yamen kung may mapuntusan da nira natetenged tung pagkaliwianu tang nang ipinakdul tung yaten ni Jesu-Cristo. Ay simanyan indiita ra dapat ang magpasuitu tung mga katuwulan ang para tung pagturumanen ta asanita ra rin nga risibiay yang Dios. Yang planu rin nira, mamangirepen

---

* **2:2** 2:2 Ikumpalar ta tung inaning ni Pablo tung 2 Corinto 11:5

da rin tung yamen ang pabaliken tung dating pinanaligan da rin yamen ang para ipasuituami si nira tung mga katuwulan. ⁵ Piru inding pisan pinauyunan yamen maskin tung gesye ilem ang uras ugud inding pisan mauman yang tamang pagirintindien tung ultimung Matinlung Balitang naang nagipagpakawut yamen ang para tung ikaayen mi asan.

⁶ Numanyan anday dumang dinangat na, pagkamaresmes da yang mga putul ta duun kung unu pa enged ay kamtangan yang nagipagpakawutu, andang pisan ay painunuku nira tung yeen ang maning umanenu pa yang nagipagpakawutu tung maning tung numyung belagan mga masigkanasyun yamen ang mga Judio. Kung tung bagay, yang mga putul tang atia, maskin nagatelengan ka man ta abwat yang pamagturuldukun da tung numyung atiang baklu, piru tung yeen ang pagintindi, aywat yang pagkabetang yang sasang tau ya pay intindien tang ipalandaw tung duma ang tung pagterelengen yang Dios pantay-pantay ra ka ilem? ⁷ Ya ra ka man tiang nagipaganingu, belag yuug sugpatay yang mga putul tang atii, antis yuug pauyunay nira, ay namalamanan da nira ang pati yuu piniaran da ka yang Dios ang magparakawutun yang Matinlung Balita tung mga taga duma-rumang nasyun ang katulad ka tung ni Pedro ang ya ra kay piniaran nang magparakawutun tung mga masigkanasyun yamen ang mga Judio. ⁸ Bilang yang nagpaktel tung ni Pedro ang para magparakawutun tung mga masigkanasyun yamen ang mga Judio

ya ka man mismu yang nagpaktel tung yeen ugud magparakawutunaw ka tung maning tung numyung mga taga дума-rumang nasyun. ⁹ Kapurisu pagkasiman yang mga putul tang atia ang yuu nagapaktelaw ka man yang Dios natetenged tung pagkaapustulu, kinumustaami ra ilem nira ni Bernabe ang kinawig ang san tuugami ra ilem. Anday dumang namangumusta tung yamen ya ra ti Santiago, ti Pedro, may ti Juan ang ya ra ka man taang pagatelengan ta abwat yang pamagturuldukun da asan tung numyung atiang baklu ang ya ra nganing aganingay nirang ultimu ilem tanira yang pamagmangulu tung tanan ang mga kaputulan. Yang pinagiriguan yamen tung uras ang atii ang yang pabilugan enged yamen ni Bernabe, ya ra yang pagparakawutun yamen tung maning tung numyung mga taga дума-rumang nasyun ig yang pabilugan enged nira ya ra yang pagparakawutun nira tung mga masigkanasyun yamen ang mga Judio. ¹⁰ Ugaring ilem yang itinuyun nira tung yamen ang indi enged unu yamen paglipatan yang mga putul tang mga maliliwagen ang taga Jerusalem ang ya ra ka man ang lagi ay nagapaderepanu.

Nagaulit Na Yang Pagbasul Na Tung Ni Pedro Natetenged Indi Na Ra Inusuy Yang Linyang Magkatunu Tung Matinlung Balita (2:11-21)

¹¹ Taa numanyan atiang pagbalik yamen duun tung Antioquia, ti Pedro minangay ra ka duun. May mininsang pinarangkaung sinambeng natetenged may kamaling pagabuat na.

12 Ay atiang primiru ang indi pa nagakawut yang mga aruman ni Santiagong duun liit tung Jerusalem, ti Pedro pagpakisadu ra kang lagi tung mga tumatalig ang belagan mga masigkanasyun yamen ang mga Judio ang anday pilik yang mga palanganen nira. Piru pagkawut da yang mga taung atia, amat-amat dang nandeleg ti Pedro tung dating mga kasadu nang atia ang asta nagpablag da ka engaged tung nira natetenged may pinangamanan na tung mga masigkanasyun nang atiang baklung namansikawut†. 13 Dispuis pati yang mga tumatalig ang atiang mga Judio ang dating taga Antioquia, namagisul da ka tung nagaskean da nirang magkatama natetenged tung naita nira tung ni Pedro. Pati nganing ti Bernabe naguyud da ka natetenged tung pagisul nirang atia. 14 Kapurisu atiang naintindianu ra ang yang pagabuat nirang atia indi engaged pagkatunu tung tamang pagirintindien tung Matinlung Balita, dayunu rang binasul ti Pedro tung katalungaan yang tanan ang mga kaputulan. Agaaningaw tung anya, “Pedro, maski yawa sasa ka man ang Judiong pulutiku, piru tan taa, ipinasaay mu

---

† **2:12** 2:12 Yang pinangamanan ni Pedro ang muya pakusalaken da yang mga masigkanasyun nang atia natetenged tung kinaugalian nirang mga Judio, bawal ang magpakisadu tung belagan mga Judio natetenged yang dumang nagapangan nira ipinagbawal yang Dios tung nasyun nira atiang panimpu pa ni Moises. May mga riglamitung ipinagpadapat ni Moises tung mga kinaampu nira kung unu pang mga palanganenay ang puiding panganen nira may yang indi. Duun ta nga basaay tung Levitico 11 may tung Deuteronomio 14:3-21.

ra yang ugali mu tung ugali yang mga putul tang naang belagan mga masigkanasyun tang mga Judio. Ay nagpakisarua ra nganing tung nira. Piru numaan, tung pagdeleg mung atia tung nira, asan da nga guyuray mu yang isip nira ang yang ugali nira dapat ang ipasaay ra nira tung ugali tang mga Judio ugud asan da tanira nga risibiay yang Dios buat. Talagang kamali mu tia! ¹⁵ Pedro, ita, dati kang laging mga Judio. Belaganita taga dumang nasyun ang indi kang lagi pamagusuy tung mga katuwulan ang ibinutwan ni Moises. ¹⁶ Piru nagakdekan ta ra ka ang yang papanaw yang Dios ang magusgad tung sasang tau ang salu ra tung pagterelengen na, belagan natetenged tung pagturumanen na yang mga katuwulan ang atia, kung indi, natetenged ilem tung pagtalig na yang sadili na tung ni Jesu-Cristong magpatapnay. Purisu maski nganing itang dati kang laging mga Judio, nagtaligita ra tung ni Jesu-Cristong nagpatapnay. Ya ray binuat ta ay ugud asanita ra ngausgaray yang Dios ang salu rang pisan tung pagterelengen na ekel ilem tung pagtalig ta tung ni Jesu-Cristo, belagan natetenged tung pagturumanen ta yang mga katuwulan ang atiang ibinutwan ni Moises tung nasyun ta. Ay kipurki may bitala yang Dios ang anda unung pisan ay tau may sam bilug ang mausgaran nang salu rang pisan tung pagterelengen na ekel tung pagturumanen na

yang mga katuwulan na‡. ¹⁷ Dispuis pa, atii kanay, kumus durung kalelyag tang risibienita ra yang Dios suluminti ilem ekel tung pagtalig tang bugus tung ni Jesu-Cristo, maskin mga Judioita ka man, nagpakbungita ra tung belagan mga Judio ang indi kang lagi pagtuman yang mga katuwulan ang atia. Aywa, yang gustu mung ianing, Pedro, ang yang pagpawaya tang atii kasalanan ta tung Dios? Ti Jesu-Cristo wasu aningen tang yay nagsulsul tung yaten ang magpakasalak? Abaa, belag kang kasalanan ta tii! Ti Jesu-Cristong tinaligan ta, talagang indi pagsulsul tung sasang tau ang para magbuat ta kasalanan! ¹⁸ Alimbawa kung pinawayaanu ra yang dating pinanaliganung para risibienaw ra yang Dios ang pagkatapus, ya si kay balikanung panaligan, talagang asanaw ra magluang malinampasen tung kamatuuran. ¹⁹ Ay kipurki natetenged tung pagturbanenu yang mga katuwulan ang atia, asanaw ra mismu nga plekay ta ipagtaligu ang asanaw ra nga risibiay yang Dios. Nagkamaninganaw ra ta maning tia ay ugud asan da makuat yang sasang pagsagang da rin tung yeen ang indiaw magkatinir ta kaampiranu tung Dios. Ay atiing pagpakigkapulitu tung ni Jesu-Cristong ilinansang tung krus, asanaw ra nga luasay tung pagpasuituu tung mga katuwulan ang kalaumu ra rin ang asanaw nga risibiay yang Dios natetenged tung sadiling ketelung pagtu-

---

‡ **2:16** 2:16 Duun ngaeklay ni Pablo tung Mga Karantaen 143:2. Inaning ka ni Pedro tung uri (Mga Binuat-buatan 15:10-11). Inulit da ka ni Pablo tung Roma 3:20; 4:5; 11:6; Efeso 2:8-9; Galacia 3:11

man. ²⁰ Purisu numaan, indiaw ra pagmangulu tung sadiliu, kung indi, pagpamanguluaw ra tung ni Jesu-Cristong pagpakigkapulit da tung yeen. Maskin unu pay pagabuatun simanyan, ya agipapanawayu tung pagtaraligenung bugus tung anya ang yay paganingen ang Ana Yang Dios. Tanya ka man yang naggegma tung yeen ang asta pinakugmatayanaw ra nganing anya. ²¹ Indig baliwalaenu yang kaneeman nang atiang ipinagpaita na tung yeen atiang pagpakugmatay na. Kapurisu kung papagbilugunu ra yang gustuung ianing, ya ra taa. Kung asanita nga risibiay yang Dios tung pagturumanen ta yang mga katuwulan na, intunsis anda ra ka rin ay kapulutan na yang pagpakugmatay ni Jesu-Cristo," agaaningaw duun tung ni Pedro.

3

Natetenged Tung Pagpatinir Yang Dios Tung Nira Yang Espiritu Santo Kung Unu Pa Enged Ay Natengeran Na (3:1-5)

¹ Abaa, yamung taga asan tung Galacia, indiamu ra maskeng magisip? Muya may nanliwereng da tung mga isip mi agad pinagpagananamu ra yeen ta maayen kung unu pa enged ay kapulutan yang pagpakugmatay ni Jesu-Cristo tung krus. ² Ya ra ilem taa yang gustuung ipademdem tung numyu. Atiang pagpatinir yang Dios tung numyu yang Espiritu Santo, unu pang papanaway? Natetenged basu tung pagturumanen mi yang mga katuwulan yang rilyun yamen ang mga Judio u natetenged ang atiang

pagkagngel mi yang Matinlung Balita natetenged tung ni Jesu-Cristo, nagtaligamu ra yang mga sadili mi tung anyang nagpatapnay? Simpri natetenged ilem tung pagtalig mi asanamu ra nga patiniray yang Dios tung Espiritu Santo. ³ Aywa, napekanamu rang pisan ta mga isip mi? Atiing primirung pagtalig mi tung ni Jesu-Cristo, yang Espiritu Santo yay nangimaklu tung mga kinaisipan mi ang para paktelenamu ra anyang magusuy tung kalelyagan yang Dios. Ang pagkatapus simanyan, kanisip mi pala, mas magtinlu yang pagurusuyun ming atia kung yang sadiling puirsa mi ya ray panaligan ming magtuman yang mga katuwulan ang atia? Durug dakul yang kamali mi! ⁴ Aywa, yang tanan ang nagkaraispirinsiaan ming atia sigun tung pagparaktelen yang Espiritu Santo tung numyu, anda pa ka engaged ay pinagbatuan yang mga isip mi asan? Piru indiaw mananged ang anday buminatikal tung mga isip mi. Simpri may asan. ⁵ Purisu talimaanenamu si kanay yeen. Naang pagpatinir yang Dios ang bugus tung numyu yang Espiritu Santo ang may mga pruibang naning ang maktel ang nagipalua na asan tung numyu, tung numyung pagintindi, unu pay pinanliitan na? Natetenged basu tung pagturbanen mi yang mga katuwulan yang rilyun yamen ang mga Judio u natetenged tung pagtalig mi tung ni Jesu-Cristo atiang pagkagngel mi yang Matinlung Balita? Simpri natetenged tung pagtalig mi tung anyang.

Nagapapagsunaid Na Yang Duruang Papanaw

Kung Ay Pay Tamang Usuyun Yang Sasang Tau Ang Para Asan Da NGa Risibiyang Yang Dios (3:6-14)

⁶ Kung natetenged tung ni Abraham ang yay nagapabilugan yang pamagturuldukun tung numyung atiang baklu, pademdeman mi ra kanay yang sasang napabtang tung kasulatan natetenged tung anya ang maning taa yang palaksu na:

“Ti Abraham nagtalig da tung Dios ang magkereng tung sasang pinangakuan na tung anya ang pagkatapus natetenged ilem tung pagtalig nang atii, duun da tanya ngaipabtangay yang Dios ang salu rang pisan tung pagterelengen na,” maganing*.

⁷ Intunsis asan da ngaintindiy mi ang yang kumpurming may pagtalig nira tung ni Jesu-Cristo yay tetelengan yang Dios ang ultimung mga kanubli ni Abraham. ⁸ Dispuis, may pinalanuan da kang lagi yang Dios para tung belagan mga Judio ang kung eyangan da nganing tanira ta ipagtalig nira tung ni Jesu-Cristo, duun da ngausgaray nang salu rang pisan tung pagterelengen na. Purisu nagpaske rang lagi tung ni Abraham kung unu pay kamtangan yang Matinlung Balita ang maganing,

“Gamitena yeen ang magpakaayen tung mga tau maskin unu pang nasyunay,” agaaning†.

⁹ Ig disir, puiding aningen ta ang yang kumpurming may pagtalig nira tung ni Jesu-Cristo maskin unu pang nasyunay, ya ray nagapakaayen yang

---

* **3:6** 3:6 Genesis 15:6; Roma 4:3 † **3:8** 3:8 Genesis 12:3; Mga Binuat-buatan 3:25

Dios ang katulad ka tung pagpakaayen na tung ni Abraham ekel tung pagtalig na tung anya. ¹⁰ Sanu pa indiamu aningenu ay kipurki yang tanan ang pamaglaum ang tanira puiding usgaran yang Dios ang magkabagay ra tung anya natetenged tung pagturumanen nira yang mga katuwulan nang ibinutwan ni Moises, ya ray mga taung talagang ipanumpa ra yang Dios. Ay telengan ta ra ilem yang sasang bitalang nabtang tung kasulatan ang maganing,

“Talagang ipanumpa ra ni Yawi yang kumpurming indi magsepet ang pirmi tung tanan ang mga katuwulan na ang ipinasulat na tung ni Moises,” maganing‡.

Ig kung isipen ta ta maayen, anda enged ang pisan ay taung masarang ang magsepet ang pirmi, may sam bilug. ¹¹ Durug kabistu ang andang pisan ay taung puiding mausgaran yang Dios ang salu rang pisan tung pagterelengen na natetenged tung pagturumanen na yang mga katuwulan nang atia. Kipurki may inaning yang Dios mismu ang yang tau unung may kaampiran na tung anya, ya ra unu yang taung inusgaran na rang magkabagay ra tung anya natetenged ilem tung pagtalig nang bugus§. ¹² Dispuis pa atiing pagpadapat yang Dios yang mga katuwulan na tung nasyun yamen ang mga Judio, indi na ra ipinatiei tung pagtalig yang sasang tau. Kung indi, katulad tung sasang nabtang tung kasulatan,

“Yang taung pagsepet ang pirmi tung tanan

---

‡ **3:10** 3:10 Deuteronomio 27:26 § **3:11** 3:11 Duun ngaeklay ni Pablo tung Habacuc 2:4. Inulit na ka tung Roma 1:17 may 3:21-22.

ang mga katuwulan ang atia yay mapag-pasapen tung Dios ang asta tung sampa,” agaaning*.

¹³ Maayen ilem ti Jesu-Cristo ya ray nagpalibri tung yaten ugud indiita ra ipanumpa yang Dios natetenged tung mga paglalampasen ta tung mga katuwulan nang pirmi ra ilem†. Ay tanya ra mismu ay pinabungsaran yang panumpa yang Dios atiang pagpakugmatay na. Talagang ya panumpaay na tung uras ang atii ay kipurki telengan ta ra ilem yang sasang inaning yang Dios ang yang sasa unung taung sinintinsiaan dang inimatay ang pagkatapus yang tinanguni na isinakbet da tung tukud ang tinalaran, asan da unu ta taung ipinanumpa na rang lagi‡.

¹⁴ Yang katuyuan nang nagpalibri tung yaten tung maning tiang papanaw ay ugud pati yang maning tung numyung mga taga duma-rumang nasyun mapakaayenamu ra ka yang Dios ang katulad ka tung inaning na tung ni Abraham§, bilang mausgaranamu ra anyang saluamu rang pisan tung pagterelengen na natetenged ilem tung pagpakugmatay ni Jesu-Cristo. Yadwa pa, ekel tung pagtalig ta tung ni Jesu-Cristo, asanita ra ka nga patiniray yang Dios tung Espiritu

---

* **3:12** 3:12 Levitico 18:5 † **3:13** 3:13a Kung gustu tang maintindian kung unu pang mga paglalampasenay ang ipanumpa yang Dios tung yaten ang mga tau, duun da nga basaay ta yang sasang listaan yang mga katuwulan tung Deuteronomio 27:15-26. ‡ **3:13** 3:13b Duun ngaeklay ni Pablo tung Deuteronomio 21:23. Atii kanay maning da tia yang pagabuat nira tung sasang kriminal ang para sasang pangamanan ta duma. § **3:14** 3:14 Genesis 12:3; sinambit na ra ka tung 3:8.

Santong pinangakuan na.

Yang Pinangakuan Yang Dios Indi Ka Enged Masampawan (3:15-18)

¹⁵ Mga putulu, magintraaw ra kanay pangatadlengan. Maskin katadlengan ta sasang tau ka ilem, may katamaan na ka. Alimbawa, kung may durua nga tauan ang magpinaiguay ang pagkatapus pinabuatan da ka nira ta kabakeran na, indi ra ka enged maimung imbaliduen ta maskin tinu pa ubin dulangan pa. ¹⁶ Numaan nagaskean ta ka ang may sasang patakaran ang ipinagpakigpaigu yang Dios tung ni Abraham ang tukaw ang para magbegkesan da tanira. Lugud da ka duun yang sasang pangaku na tung anya ang tung uri may sasang kaayenan ang tukurun yang sasang kanubli na. Belagan mga kanubli na yang sinambit na ang maning dakele tanira, kung indi, yang kanubli nang sam bilug ilem. Anday дума, ya ra yang paganingen ang Cristo. ¹⁷ Yang gustuung ianing, yang patakaran ang atiang ipinagpakigpaigu yang Dios tung ni Abraham indi ka enged maimung masampawan yang mga katuwulan ang atiang ipinagpadapat na tung nasyun ang Israel atiang pagkataklib da yang epat ang gatus may tulung puluk ang takun (430). Kung alimbawa masampawan yang pinangakuan na atii tung anya duun da ka nga plekay ta puiisa na. ¹⁸ Kung alimbawa, asanita ra nga risibiay yang Dios tung pagturumanen ta yang mga katuwulan ang atia, ig disir yang pangaku nang atii anda ra ka rin ay kapulutan

na. Piru yang pagrisibi yang Dios tung ni Abraham sasang buluntad na ilem sigun tung pinangakuan na tung anya. Belagan ang maganing ang ti Abraham ya risibiay na natetenged tung pagturumanen na yang mga katuwulan ang atia.

Kung Unu Pay Katuyuan Yang Dios Ang Nagpadapat Yang Mga Katuwulan Na (3:19-25)

¹⁹ Muya may talimaanen mi tung yeen ang kung maning da tia yang papanaw yang Dios ang magrisibi tung yaten ang mga tau, unu pay pulut nang nagpakdul pa ta mga katuwulan? Yang tuwalu, anday dumang sinikad nang nagpakdul tia, kung indi, ang para asan da nga maladmaray ta yang mga kasalanan tang paglampas tung anya. Dispuis yang mga katuwulan ang atiang ipinagpadapat na, mantinsiun da ilem ang asta kumawut yang sasang kanubli ni Abraham ang atiang nagaaningu ang yay magpundar yang kalibrian ang atiang pinangakuan yang Dios. Kidispuis pa atiang pagpakdul yang Dios yang mga katuwulan ang atii, duun da ilem ipapanaway na tung mga angil na ang para iparalun nira tung ni Moises ang pagkatapus tanya si kay nagparalun tung mga tau. ²⁰ Kaministiran ilem ang may manigparalun ang gamiten kung yang may bitala indi malelyag ang magbitala ta pirsunal tung mga tau. Piru atiang pagpangaku yang Dios tung ni Abraham, indi nagministir ta manigparalun, kung indi, dirikta ilem yang ibinitala na tung anya. Ig disir asan da ngaintindiy ta ang yang pinangakuan na tung ni Abraham

landaw ang pisan tung mga katuwulan ang ipinagpiar na tung ni Moises.

²¹ Muya may magtalimaan si ang atiang pagpadapat yang Dios yang mga katuwulan na, belag bang duun da ngaisulay na yang pinangakuan na tung ni Abraham? Abee, belag ka! Kipurki naginapartiy ta katuyuan yang duru-ang atia. Kisira ra rin ang may sasang katuwulan ang ipinagpadapat na ang kung tumanen ta ilem, asanita ra ngaeyangay ta ipagpangabui tang baklu ang anday pagtapusan na, ig disir asanita ra rin ngausgaray nang saluita ra tung pagterelengen na. Piru anday katuwulan ang ipinakdul nang maning tia yang palaksu na.

²² Kung indi, bistung pisan tung kasulatan kung unu pay nagabtangan tang mga tau ang pulusita kemkem yang kalelyagan tang magpakasalak. Nagkamaning da ta maning tia ay ugud yang pagpakdul yang Dios tung yaten yang pinangakuan na duun da ilem ipatielay na tung pagtalig tang magpatapnay tung ni Jesu-Cristo.

²³ Atiang indi pa agipagpabunayag yang Dios yang natetenged tung pagtaraligen tung ni Jesu-Cristo, yang kaalimbawaan yamen ang mga Judio, maning pa tung mga prisung nagabantayan ta maigpit yang sasang guardia ang ya ra kay kaalimbawaan yang mga katuwulan ang ipinagpadapat yang Dios tung nasyun yamen. Pinasuituami anya asan ugud takaanami ta pagpaditini tung guardiang atia ugud kung kawutun da nganing yang uras ang ipagpabunayag na ra natetenged tung pagtaraligen tung ni Jesu-Cristo, asanami ra yenget-yengetay yang mga isip

yamen ang magtalig tung anya. ²⁴ Yang gustuung ianing, katulad ka tung sasang turuwulun ang pagataligan yang sasang amaen ang magdisiplina tung ana na, yay kaalimbawaan yang mga katuwulan ang atia. Pinasuituami nganing yang Dios asan ugud takaanami ta pagpasuitu ang asta asanami ra ngaeyangay ta ipagtalig yamen tung ni Jesu-Cristo ugud natetenged ilem tung pagtalig yamen ang atia tung anya, asanami ra ngausgaray nang magkabagay ra tung pagterelengen na. ²⁵ Piru simanyan kumus ipinagpabunayag da ka man yang Dios natetenged tung pagtaraligen tung ni Jesu-Cristo, ig disir andawami ra tung pudir yang maning pa tung manigdisiplinang atia.

Yang Mga Taga Galacia Tung Pusisiun Dang Mamagkatinir Yang Kaayenan Ang Pinangakuan Yang Dios Tung Ni Abraham (3:26-29)

²⁶ Simanyan yamung tanan, maging mga Judio kag belag, pulusamu ra mga ana yang Dios natetenged ilem tung pagtalig mi tung ni Jesu-Cristo. ²⁷ Ay atiing pagpabenyag ming nagpailala ang inimakluamu ra anya, katulad tung sasang taung nagsuut ta baklung awel, ta yamu maning pa tung nagsuutamu ra ka yang baklung pagpangabui ang ipinaeyang na tung numyu atiing pagtalig mi tung anya. ²⁸ Intunsis numanyan maskin unuamu pang nasyunay, kung datiamung mga Judio u kung belag, maskin unu pang pagkabetangay mi, kung kirepenamu ta tau u kung belag, maskin unu pang pagkatauay mi kung laliamu u kung bawayamu, yang

mga bagay ang atia belagan ang yay tetelengan yang Dios ang magrisibi tung numyu. Ay kipurki pariu-pariu yang pagterelengen na tung numyung tanan natetenged pagsarasaanamu rang tanan ni Jesu-Cristo. ²⁹ Dispuis pa, kumus pagsarasaanamu ra ka man ni Jesu-Cristong yay kanubli ni Abraham, ig disir pati yamu, ipinabtangamu ra ka yang Dios ang mga kanubli na. Purisu tung pusisiunamu rang magkatinir yang pinangakuan na tung ni Abraham.

4

Yang Mga Taga Galacia Belagan Da Suitu Yang Napuawan Nira, Kung Indi, Binuat Da Yang Dios Ang Mga Ana Na Rang Pakinawangen Na Tung Pinangakuan Na (4:1-7)

¹ Numaan yang bagay ang atia, ipananglitu ra kanay tung panunublien yang mga mamula tung ginikanan nira. Yang sasang mulang manubli tung kamanggaran yang tatay na, maskin sublien nang luwus tung uri, piru mintras may pagkaminuridad na pa, pariu ka ilem yang pagkabetang na tung sasang kirepen ang anda kang lagi ay pudir na. ² Mintras mula pa, suitu pa tanya yang mga taung piniaran ni tatay nang magasikasu tung anya kag magerekelen tung ganadus ang sublien na tung uri. Maning ka ilem tia yang pagkabetang nang asta kawutun da yang uras ang ipinagtipu ni tatay na ang tanya kumawut da tung mayuridad

na*. ³ Maning ka tia tung yamen ang mga Judio, yami maning pa tung sasang mula ang may minuridad pa. Ubligaduaming magtuman yang mga katuwulan ang ibinutwan ni Moises tung nasyun yamen ang yang arangkada na, taa ilem tegka tung kaliwutan. Bilang yami maning pa tung mga kirepen ilem. ⁴ Maayen ilem, pagkawut yang uras ang ipinagtipu ra kang lagi yang Dios, tinuwul na yang paganingen nang Ana Nang mangay taa tung kaliwutan ang naa. Nagingtaung bilug ang katulad ka tung yaten gated ya kay ipanganaay ta sasang baway. Yadwa pa, sigun tung planu yang Dios tung anya, tanya ultimung kinasakpan yang nasyun yamen ang Israel ig suitu ka yang mga katuwulan ang ibinutwan ni Moises tung yamen. ⁵ Yang katuyuan yang Dios ang nagtuwul tung anya ay ugud yaming mga Judiong suitu pa yang mga katuwulan ang atia, mapalibriami ra anya ekel tung pagpakugmatay na ugud asanami ra nga pakdulay na ta pagkabetang tang mga anaita ra yang Dios. ⁶ Kumus yamu, binuatamu ra ka man yang Dios ang mga ana na, gustu nang masi-manan mi. Purisu pinatiniranamu ra anya tung Espiritu Santong pagsinasaay kang lagi tanira yang paganingen ang Ana Yang Dios. Ya ray pagpaeyang tung mga isip mi ang magkabagay ra ang yang Dios ya ra aganingay mi sasa may sasa ang "Amaw". ⁷ Anday dumang lagpakan na, kung indi, sasa may sasa tung numyu, yang pagkabetang mi naguman da. Belaganamu ra

* **4:2** 4:2 Atii kanay maning tia yang ugali yang mga manggaranen duun tung rugal ang atii.

pariu tung mga kirepen, kung indi, mga anaamu ra yang Dios. Dispuis kumus mga anaamu ra ka man anya, tung pusisiunamu rang magrisibi yang tanan ang kaayenan ang pinangakuan na tung mga ana na.

Nagapaprusigir Na Tanirang Indi Ra Magintindi Tung Mga Katuwulan Ang Pagpasuituan Yang Mga Judio (4:8-12a)

⁸ Atiing anda pay kaampiran mi tung Dios, yang kaalimbawaan mi mga kirepenamu pa yang mga ginuu-ginuung atiang belagan matuud ang Dios. ⁹ Piru simanyan may kaampiran mi ra tung matuud ang Dios ubin mas matinlung aningenu ang yang Dios ya ray tukaw ang nagpakirampil tung numyu bakluamu pa napagpakirampil tung anya. Pagkatapus numanyan nagaberengaw ta duru tung numyu kung aywat pagintindiamu ra tung sasang sistimang magkapariu ka ilem tung dating napuawan mi. Aywa kaya nagalelyagamung magpakemkem si tung andang pisan ay matawang na? ¹⁰ Maning da tiang nagapapaktelan mi ra yang mga maal ang kaldaw ang nagipagsilibra ta mga Judio ang katulad ka tung kaldaw ang nagipamaenay nira may tung pistang nagipagsilibra nira ang kada lumati yang bulan ubin yang mga nagipagsilibra nira tung takun-takun. ¹¹ Abaw pagkeba-keba ra ta mupia yang dedlaanu natetenged tung numyu. Muya madiadu ra ka ilem yang pinakabedlayanung nagpaintindi tung numyu. ¹² Mga putulu, yang nagipagpapusigiru tung numyu, magpakbungamu ra tung yeen ang namlek da tung sisti-

mang atia. Tatal ta yeen, atiang asanaw pa tung numyu, nagpакbungaw ra ka tung numyung taga duma-rumang nasyun ang indiamu kang lagi pagusuy tung mga katuwulan ang ibinutwan ni Moises tung nasyun yamen.

Nagikumpalar Na Yang Pagsarapeten Nira Tung Anya Atiang Primiru May Yang Pagpabetang Nira Tung Anya Numaan (4:12b-20)

Tan taang atiang asanaw pa, durung pisan agkatinlu yang pagistimar mi tung yeen. ¹³ Siguru nagademdeman mi ka ang atiang primirung pagkawutu asan tung numyu paglaruaw. Kung belag tung laruung atii, indiaw ra ka rin nata deng asan tung numyung asta nagdasig-dasig da yang tinanguniu. Anda ra ka rin ay lugarung magparakawutun tung numyu yang Matinlung Balita. ¹⁴ Maskin sinayuranamu ra ka man ang nagteleng tung pagkabetangung atii, indiaw ra ka engaged pinamidbiran ming linikayan, kung indi, sinapetaw ra numyu ta maayen ang midyuaw pa tung sasang angil ang tinuwul yang Dios ubin maning pa tung ni Jesu-Cristo mismu. ¹⁵ Aywa, nalipatan mi ra yang kasadyaan mi atiang primiru ang nanangeramu ra tung Matinlung Balita ang asanamu ra ka nga pakaayenay ta mupia yang Dios? Maskin nganing yuu mapagpaingmatuud ang kung puidi ilem din, pati mga mata mi, linuat mi ra rin ang itindul tung yeen, yang pagmamaalen ming atii tung yeen. ¹⁶ Aywa, numaan basu agipabtangaw ra ilem numyung sasang kasuay mi natetenged pagpadayunaw pang pagpadapat

tung numyu yang kamatuuran? ¹⁷ Yang mga taung atiang pamagtulduk ta makatatalang asan tung numyu, durung pagparaiwan-iwanen nira tung numyu ang para ya ray mauyunan mi tung nira. Piru yang pagasikad nira belagan matinlu. Ay yang gustu nira, marangga ra yang pagnurunutan tang magpurutul ang para tanira ray ipalusu mi ta gegma mi. ¹⁸ Kung tung bagay, maayen kang may magpaiwan-iwan tung numyu maskin asanaw ka kag anda, basta anday dumang pagasikad na, kung indi, ultimu ilem yang ikaayen mi. ¹⁹ Yamung agkawigenung mga anaw, yang kaalimbawaanu yuu maning pa tung nanay ming mangana sing uman tung numyu ang duru rag siit yang pagparanganaenu. Ay kipurki nagapagkurianaw ra ta durung pagdemdem tung numyu kung sanu ra kaya kemeet yang pagtaraligen mi tung ni Jesu-Cristo ang asta maita ra ka engaged tung mga pagpangabui mi. ²⁰ Talagang durug kagulu yang isipu natetenged tung numyu. Kisira ra rin asanaw ra tung numyu, mapaiwan-iwananu ra rin ta maayen yang mga pamitalaw.

Yang Kaalimbawaan Nira Maning Pa Tung Mga Mamulang May Gustu Nirang Mamagpakli Tung Ni Nanay Nira (4:21-31)

²¹ Midyu may дума asan tung numyung nagalelyag dang magpasuitu tung mga urdinansang pinanubli yang nasyun yamen ang Israel tung ni Moises ugud asan da tanira nga risibiay yang Dios buat. Yang gustuung ianing tung nira, maayen pang pasadsaran da kanay

nira ta mupia yang ipinasulat yang Dios tung ni Moises. ²² Napabtang ka duun ang ti Abraham duruay ana nang lalii. Yang sam bilug ipinangana yang kirepen yang kasawa na. Yang sam bilug ipinangana yang kasawa na mismu ang tanya belagan kirepen yang pagkabetang na. ²³ Dispuis yang sam bilug ang ipinangana yang kirepen yay naana ni Abraham tung pastikular ka ilem ang papanaw. Piru yang sam bilug ang ipinangana yang belagan kirepen yay naana na natetenged ilem tung pagkereng yang Dios tung pinangakuan na tung nirang magkasawa. ²⁴ Taa simanyan yang kapanawan yang nainabung atii gustuung buatenung sasang pananglit. Yang mga baway ang atiang durua maning pa tung yay kamtangan yang durua kang patakaran ang ipinagpakigpaigu yang Dios. Yang sam bilug ipinagpakigpaigu na tung nasyun ang Israel duun tung bukid ang paganingen ang Sinai. Yang kaalimbawaan yang ipinagpakigpaigu nang atii maning pa tung sasang kirepen ang baway ig yang kaalimbawaan yang mga taung pamagpasuitu tung ipinagpakigpaigu nang atii yay maning pa tung mga ana yang kirepen ang baway ang pati tanira pulus ka ilem mga kirepen ekel tung in-aen. Purisu magkabagay kang ipananglitu tung ni Hagar ang yay sasang kirepen atiang tukaw. ²⁵ Maski yang aran na, nanggid tung bukid ang atiang Sinai duun tung banwang Arabia. Dispuis pa yang kirepen ang atiang ti Hagar magkabagay kang ipananglitu ka tung siudad ang Jerusalem ang yay pinakasintru yang rilyun ang nagausuy yang kadaklan ang mga Israel numanyan. Ay

kipurki yang kaalimbawaan yang siudad ang atia maning pa tung sasang kirepen ang inaen ig yang kaalimbawaan yang pamagusuy tung rilyun ang atia yay maning pa tung mga ana nang pulus ka kirepen gated ubligadu tanirang mamagusuy tung mga riglamintu na. ²⁶ Piru may sam bilug ang Jerusalem duun tung kaabwat-abwatan ang yang kaalimbawaan na maning pa tung sasang inaen ka ang belagan kirepen yang pagkabetang na. Yang Jerusalem ang atii yay maning pa tung nanay tang mga tumatalig. Dispuis yang kaatu na ya ra ti Sara ang belagan kirepen. ²⁷ Talagang magkatamang maginatuay tanira ay kipurki may sasang napabtang tung kasulatan natetenged tung siudad ang Jerusalem atiating tukaw ang maning taa yang palaksu na:

“Yawang maning pa tung nakapasan da ta mga ana mu ig india ra ka pangana, magpakasadyaa ra. Yawang indi pa pagbalunbun ta masiit ang mangana, india magegtem, kung indi, maggaluaka ra. Ay kipurki maskin binutwanana ra kanay ka man yang kasawa mu, piru dakele ra ka enged yang ipangana mu. Mas dakele nganing kay tung primiru ang atiating indi pa naliit yang kasawa mu,” maganing[†].

[†] **4:27** 4:27 Isaias 54:1. Yang bitalang atiang inulit ni Pablo yay sasang ipinananglit ni Isaias atiating tukaw natetenged tung siudad ang atiang Jerusalem ang maning pa tung sasang baway. Yang ipinatalub ni Pablo tung baway ang atia belagan da siudad, kung indi, yang sasang baway ang ya ra ti Sara ig yang ipinatalub na tung mga ana ni Sarang dakele, ya ra yang tanan ang mga tumatalig tung ni Ginuung Jesus.

28 Dispuis, mga kaputulan, yamu ray ipinab-
 tang yang Dios ang mga kanubling pinangakuan
 na tung ni Abraham ekel tung pagsarasaan mi
 ni Jesu-Cristo natetenged tanya sasang kanubli ni
 Isaac ig ti Isaac tanya yay ana ang pinangakuan
 yang Dios tung ni Abraham‡. 29 Dispuis pa kung
 balikan ta yang kapanawan yang nagkainabu
 tung mga ana ni Abraham ang atiang durua,
 yang sam bilug ang inana na tung pastiku-
 lar ka ilem ang papanaw dineeg-deegan na
 yang sam bilug ang inana na ekel tung ka-
 gaeman yang Espiritu Santo. Maning ka tia
 yang nagainabu numanyan. Ay itang pagtalig
 tung sasang kanubli ni Abraham ang ti Jesu-
 Cristo nagadeeg-deeganita ka yang duma ang
 yang nagapapaktelan nira ya ra yang ipinag-
 pakigpaigung atiang sam bilug sigun tung mga
 katuwulan. 30 Piru unu pay napabtang tung
 kasulatan, kung indi, pinauyunan da yang Dios
 yang pinaganing ni Sara tung ni Abraham ang
 kaskasen na ra ilem unu yang kirepen ang
 magana ay yang inana na unu tung kirepen
 talagang indi ra ka enged unu manubli tung
 kaayenan ang sublien yang inana na tung ka-
 sawa nang belagan kirepen. Anday dumang
 lagpakan na tia, kung indi, kumpurming tinu

---

‡ 4:28 4:28 Tung inaning ni Pablong atia binalikan nang
 iwinaswas yang pinaganing na kang lagi tung 3:29 ang ekel
 tung pagsarasaan nira ni Jesu-Cristong yay kanubli ni Abraham,
 pati tanirang taga Galacia ipinabtang da ka yang Dios ang mga
 kanubli ni Abraham ig tung pusisiun da tanirang mamagkatinir
 yang kaayenan ang atiang pinangakuan na tung anya pati tung
 mga kanubli na.

pay malelyag ang magpalgud da tung dating ipinagpakigpaigu yang Dios tung nasyun ang Israel atiang tukaw, talagang indi ra engaged pakinawangen yang Dios tung kaayenan ang pinangakuan na tung ni Abraham may tung mga kanubli na. ³¹ Ig disir, mga putulu, kumus ita ka man ay pakinawangen yang Dios tung kaayenan ang atia, yang kaalimbawaan yang pusisiun ang nabtangan ta belaganita mga kanubli yang baway ang atiang kirepen, kung indi, ita ray mga kanubli yang kasawa ni Abraham ang luas kang lagi tung pagkakirepen.

5

Nagapaaman Na Tanirang Indi Enged Mampayun Tung Nagireges Yang Duma Ang Magpapat Ta Tanda Tung Mga Tinanguni Nira (5:1-12)

¹ Ang para indiita ra dapat ang magpasuitu tung mga katuwulan ang ibinutwan ni Moises, demdemen ta ang ipinalibriita ra ni Jesu-Cristo. Purisu indiamu ra engaged magpauyun tung maling nagitulduk yang duma ang dapatamu ra unung pabuatan ta tanda tung mga tinanguni mi. Indiamu ra engaged magpakirepen sing magpasuitu tung sistimang atia ang magkapariu ka ilem ta sistima yang dating natauan mi. ² Kumus yuu sasang taraligan ni Jesu-Cristong pagpadagen-dagen tung numyu, may sasang gustuung ianing tung numyu ang muya yay maberengan mi ta maayen. Kung ilugut mi yang mga tinanguni ming buatan ta tanda, asanamu ra nga pisanay ta

ikaayen mi ra rin tung kalibrian ang pinagtalus ni Jesu-Cristong nagpakugmatay. ³ Ulitenu si yang nagipagpaamanu kang lagi tung numyung tan taa pa. Kumpurming tinu pay malelyag ang yang tinanguni na pabuatan ta tanda, ubligadu ra tanyang magtuman yang tanan ang mga katuwulan ang ibinutwan ni Moises. ⁴ Ta yamung kumpurming nagpaekel da yang isip na tung palaksung atia ang puidiamu rang usgaran yang Dios ang salu ra tung pagterelengen na natetenged tung pagturumanen mi yang mga katuwulan, duunamu ra nga pablag tung ni Jesu-Cristo. Ay ya pa agari, duun da nga talyuray mi yang kaneeman ang ipinagpaita na tung numyu ta diwaldi ang andang pisan ay natengeran na tung mga pagturumanen mi.

⁵ Aganingenamu ra yeen ta maning tia ay ta yamen ang pagkarapulitan ni Jesu-Cristo may nagipagpakisewat yamen ang tung uri ipabistu ra enged yang Dios tung tanan ang yami inusgaranami ra kang lagi anyang magkabagay ra tung anya. Maning tia yang nagapakbat yamen natetenged tung Espiritu Santong yay pagpasiguru tung mga isip yamen ang maning ka man tia yang nagielat yang Dios tung yamen natetenged ilem tung pagtaraligen yamen ang naa tung ni Jesu-Cristo. ⁶ Kipurki nagaskean da yamen ang yang nagintindien yang Dios tung sasang tau belagan kung tanya binuatan da ta tanda tung tinanguni na u kung anda, kung indi, sulaminting nagintindien na tung anya kung tanya pagtalig da tung ni Jesu-Cristong bugus tung isip na ang asan da ka nga pruibay tung

paggeregmaen na tung mga masigkatau na.

⁷ Katinlu ra rin atiang pagtaraligen mi tung ni Jesu-Cristo. Talagang may nanliwereng da ka man tung mga isip mi atiang indiamu ra pagpadayun tung pagparanangeren mi tung kamatuuran. ⁸ Kung unu pay nagitulduk nirang nagipagkumbinyu tung numyu, atia belagan liit tung Dios ang yay nagbeteng atiang primiru tung mga kinaisipan ming magtalig yang mga sadili mi tung ni Ginuung Jesus. ⁹ Muya yang nagitulduk nirang atia manulad da tung pampaleskag ang maskin gesye ilem ang ilaket, piru kung tumagmak da nganing, nagapaleskag na yang intirung sang masang arina. ¹⁰ Piru maskin nagapagbitalaw ta maning tia, yang isipu nagapaktel da ka enged ni Ginuu ta. Purisu may sarigu tung numyu ang indi mi ipataklit tung mga isip mi yang nagipaganingung atia. Dispuis pa, yang taung atiang pagtagam ta panliwereng tung mga isip mi, talagang parusaan da ka enged yang Dios maskin abwat yang pagkabetang na. ¹¹ Piru ta yeen, mga putulu, kung alimbawa pagparakawutunaw pa tung belagan mga Judio ang dapat magpabuat ta tanda tung mga tinanguni nira baklu ra nga risibiay yang Dios ang katulad ka tung nagibalita yang дума, indiauw ra rin nagadeeg-deegan ta mga masigkanasyunung mga Judio. Tatal kung maning tii rin yang nagipagpakawutu, makuat da rin yang nagipagpakulain enged nira tung yeen natetenged tung nagipagpakawutu natetenged tung pagpalansang ni Jesu-Cristo tung krus ang yay ultimu ilem ang nagapatielan yang Dios ang

magrisibi tung yaten ang mga tau.

¹² Yang mga taung atiang pamagpagulu tung mga isip ming pamagtulduk ang dapatamu unung magpabuat ta tanda tung mga tinanguni mi, kisira rin ang pati yang mga tinanguni nira gereten ka nirang kapunun, magkabagay ra ka rin tii tung nira*.

Yang Pagkaliwianu Nira Indi Enged Padatelan Nirang Magpagustu Tung Mga Kalelyagan Nirang Dati (5:13-15)

¹³ Ta yamung mga putulu, yang ipinagbeteng yang Dios tung mga isip mi ay ugud ilibriamu ra anyang indiamu ra dapat ang magpasuitu tung mga katuwulan ang para asanamu ra rin nga libri. Ugaring maskin maning da tiang libriamu ra, indi mi ra ilem padatelan yang pagkalibri ming atia ang suiltuamu rang magpaguyud si tung dating pagkatau ming mapinagpanadili. Kung indi, ekel tung paggeregmaan ming magpurutul, magpararanekanamu rang pirming mapagsiribian ta matinlu. ¹⁴ Kipurki yang tanan ang nagipanuwul yang Dios tung yaten puiding mapabilug ta tung sam bilug ilem ang dapatita unung maggegma tung aruman tang tau ang katulad ka tung paggeregmaen ta tung mga sadili

---

* **5:12** 5:12 Kung mamagpakapun ang matuud, bistu ra rin ang tanira talagang indi pagatuwul yang Dios, kung indi, pariu ka ilem tung дума duun tung Galacia ang pamagtuu tung mga дума-rumang ginuu-ginuu ang yang дума pagpakapun tung mga sadili nira natetenged tung kadererepen yang pagturuuen nirang subra.

ta†. ¹⁵ Piru kung nusias yamu rag pagsuruay ang pagterekewan ang katulad ka tung mga dayamdang, dapatamung mangaman. Talagang asan da nga ranggaay mi yang pagtaraligen mi tung ni Ginuung Jesus pati yang pagpurutulan mi.

Nagipagpapusigir Nang Pirming Papagman-guluen Nira Yang Espiritu Santo (5:16-18)

¹⁶ Sugpatanu ra kanay yang inaningu natetenged tung dating pagkatau ming mapinagpanadili. Kaministiran ang yang Espiritu Santo yay pirming papagmanguluen mi tung sadili mi tung kaldaw-kaldaw. Atia talagang indiamu ra enged maguyuran yang kumpurming unu pang kalelyaganay ming uyun tung dating pagkatau mi. ¹⁷ Talagang matuud tia ay kipurki yang dating mga kalelyagan ming uyun tung pagkatau ming atiang dati pagpakigkuntra tung mga kalelyagan yang Espiritu Santo. Piru yang Espiritu Santo tanya pagpakigkuntra ka tung mga kalelyagan ming atia natetenged yang duruang atia pagkinuntraay kang lagi. Yang katuyuan yang Espiritu Santong pagpakigkuntra ay ugud indiamu ra dapat ang maguyuran yang dating kalelyagan mi. ¹⁸ Dispuis pa, basta pagpaguyuramu tung Espiritu Santo, anda ray ministir ang magpasuituamu pa tung mga katuwulan ang para asan da rin nga suspindiy mi yang mga kalelyagan ming dati.

---

† **5:14** 5:14 Duun ngaeklay ni Pablo tung Levitico 19:18. Muya-muyang nagasambit tung kasulatan ang katulad ka tung Mateo 5:43; 19:19; 22:39; Marcos 12:31; Lucas 10:27; Roma 13:9; Santiago 2:8.

Nagapapagsunaid Na Yang Nagipalua Yang Kalelyagan Tang Dati May Yang Nagipaeyang Yang Espiritu Santo (5:19-26)

¹⁹ Numanyan kung natetenged tung dating pagkatau tang mapinagpanadili indi mataluk yang mga ubra-ubrang nagipalua na. Asan da ta pangumbaway may pangunlalii, asan da ka ta pagpakled tung mga malalaway ang pagburuaten ang andang pisan ay eyak-eyak na. ²⁰⁻²¹ Asan da ka ta pagturuuen tung mga ginuu-ginuu ubin maskin dumang mga bagay ang nagipakli tung Dios ang pandampan. Asan da ka ta pandeeg-deeg ang yang aruman na ya ra agitaligay nang padalpetan ta mga malain. Asan da ka ta pagpakulain ta isip ang pagpakigsuay tung masigkatau na, asan da ka ta pangimun, asan da ka ta nagasilag ang maglelpaken, asan da ka ta pagpalandaw tung aruman nang ya rag lamkuay na, asan da ka ta pagsuruag-suagan ang yay ikarangga yang pagpurutulan, asan da ka ta pagiweg, asan da ka ta pagparabuuen ang may kanunut na kang mga malalaway ang pagurubraen. Asan da ka ta maskin unu-unu ra ilem ang pagburuatensay ubin pagirisipen man ang pariu ka ta laksu tung nagkarasambitu. Iugtulu tung numyu ang katulad ka tung ipinagpaamanung lagi tung numyu, yang mga taung kumpurming pagpadayun tung mga maning tiang pagburuaten, indi ra enged pampaintraen yang Dios tung paggaraemen na tung kaliwatan ang baklu. ²²⁻²³ Piru kung tinu pa man ay pagpamangulu ra tung Espiritu Santo, maning taa yang nagipaeyang na tung anya. Asan da ta

paggeregmaen na tung mga masigkatau na, asan da ka ta nagikasadya yang isip na maskin unu pay nagapanawan na, asan da ka ta kalimengan yang isip na, asan da ka ta kaurayan yang isip na, asan da ka ta pagildaw na tung mga masigkatau na, asan da ka ta pagpakaayen na tung nira, asan da ka ta pagkapiadu na ang tanya madagmit ang taraligan yang mga kaarumanan na, asan da ka ta pagaramumuen na tung mga aruman na, asan da ka ta pagsuruspiendien na tung sadiling kalelyagan na. Ta, kung yang mga maning tia yay nagipaeyang yang Espiritu Santo tung sasang tumatalig, anda ray sagyapen tung anyang natetenged tung pagturumanen na yang mga katuwulan. ²⁴ Dispuis kumpurming tinu pay pagkinapulitay ni Jesu-Cristo, pinangindian da nirang tinalyuran yang dating pagkatau nira pati yang dating mga kalelyagan nira ang kung kaisan anda ray teregkaan. Kung duun ipananglitayu tung ni Jesu-Cristong ilinansang tung krus, maning pa tung ipinaumid da nira tung anyang ilinansang. ²⁵ Kumus pinaeyanganita ra yang Espiritu Santo ta ipagpangabui tang baklu, kaministiran magpalalangita ra tung anyang tung tanan ang mga pagurubraen ta. ²⁶ Indiita ra engaged magpabetang tung sadili ta ang ita landaw tung mga aruman ta ay kipurki asanita ra magariwegan ang magkaralawan ta dengeg.

6

Kung Tinu Pay May Kalbatan Na, Pakigdamayan Tang Tawangan (6:1-6)

¹ Mga putulu, kung alimbawa, may aruman mi asan ang nainalian da ta tuksung nagpakasalak, yamu asan ang kumpurming pagpamangulu tung Espiritu Santo, painunukuan mi ang para maulkan da yang pagurusuyun na tung nagauyunan yang Dios ang nagkawaldang da. Yang pagparainunukuen mi tung anya, eklan mi tung pagkaamumu mi. Dispuis sasa may sasa tung numyung magpainunuku tung anya masigbantay ta mupia yang anya-anyang sadili nusias maeklan da ka ta tuksu. ² Kung tinu pay may kalbatan na, pakigdamayan ming tawangan. Asan da nga tumanay mi yang sasang katuwulan ang nagipatuman ni Jesu-Cristo tung yaten ang mga tauan na*. ³ Kung tinu pay paglaum ang tanya mas abwat kay tung mga aruman na, ang pagkatapus tung pagterelengen yang Dios, belagan abwat, asan da ka ilem nga lukuay na yang sadili na. ⁴ Maayen pa sasa may sasa tung yaten, masigtimbang-timbang yang anya-anyang ubra-ubra kung usuy tung pitik u kung belag. Atia, kung usuy ka man, ya ra ka ilem ay ikasadya na tung isip na. Indi na ra ilem ikumpalar tung pagurubraen yang duma. ⁵ Dapat ang yay buaten ta ay natetenged sasa may sasa tung yaten, anya-anyang panuwalan sinagintindiy. ⁶ Ugaring kumpurming tinu pay pagpatulduk tung sasang maayen ang magtulduk natetenged tung kamatuuran, kung unu pay sarang ang mabuluntad na tung aruman nang atiang pagpapirdi tung uras na, magkabagay ang

---

* **6:2** 6:2 Sinambit ni Ginuung Jesus Juan 13:34-35.

pisan ang ya ray buaten na.

Kumpurming Unu Pay Nagiluak, Yay Mapatebasan (6:7-10)

⁷ Indi mi ilem lukuen yang mga sadili ming maglaum ang maskin magpaguyuramu tung dating pagkatau ming atiang mapinagpanadili ang muya indiamu ra balikan ta kasalanan. Yang Dios tanya belagan ang yay sasang lelepes-lepesen. Ay kipurki kung tung pagluluaken ipananglitayu, kumpurming unu pay nagiluak yang sasang tau, atia ra ka mismu ay mapatebasan na. ⁸ Aganingenamu ra yeen ta maning tia natetenged, kung yang maning pa tung nagiluak yang sasang tau ya ra yang pagpaguyud na tung dating pagkatau nang mapinagpanadili, indi maimu ang indi na mapatebasan yang ikadiadu na ang yang pagkablaga na tung Dios dumayun ang asta tung sampa. Piru kung yang maning pa tung nagiluak na ya ra yang pagpamangulu na tung Espiritu Santo, asan da nga patebasay nang magmas pa yang katinlu yang kaampiran na tung Dios ang tung uri magsapenan da tanirang asta tung sampa. ⁹ Dispuis ta yaten ang pagbuat ta matinlu, indiita ra ilem magpaluway. Ay kipurki kung kumawut da nganing yang uras ang magkatama tung pagintindi yang Dios, mapatebasan ta ra ka enged yang pinakabedlayan ta basta indiita ra ilem magmataka. ¹⁰ Purisu mintras may lugar ta, magbuatita ta ikaayen yang mga masigkatau ta maskin tinu pa, kapin da enged yang mga kaarumanan tang mga

tumatalig tung ni Jesu-Cristo ang yang kaalimbawaan tang tanan maning pa tung sam pamilyaita ra ilem.

Yang Ultimung Tuyun Ni Pablo Tung Mga Tumatalig (6:11-16)

¹¹ Atia ra yang yeen ang sadiling panulat. Telengan mi wa yang kadarakulun yang mga litrang isinulatu. Binuatanu nganing ta maning tia ugud yang magdarasun pang ianingu mas pang bumatikal tung mga isip mi. ¹² May mga tau asan ang pangalelyag ang tanira dayawen ta mga masigka Judio nira natetenged tung patakaran nira. Yang ipagreges nira tung numyung magpabuat ta tanda tung mga tinanguni mi ay ugud indi ra ilem madeeg-deegan ang uman yang mga masigkanasyun nira. Ay kung alimbawa, mamagparakawutun pa natetenged tung pagpalansang ni Jesu-Cristo tung krus ang yay ultimu ilem ang nagapatielan yang Dios ang magusgad tung mga taung salu rang pisan tung pagterelengen na ig andang pisan ay ministir nirang magpabuat ta tanda, talagang asan da tanira nga deeg-deegay ta mupia. ¹³ Aganingenung ya ilem tia ay gustu nirang likayan ay kipurki tanira mismung pamagtagam ta reges tung numyung pabuatan mi ta tanda yang mga tinanguni mi, indi nganing pamagsulipet tung tanan ang mga katuwulan. Piru gustu pa ka engaged nirang magpabuatamu ta tanda ay ugud ipabantugamu ra ilem nirang ipagpabugal tung mga masigka Judio nirang atia ang yamu nakumbinsiramu ra nira. ¹⁴ Piru

ta yeen gustuung gustu ang anda enged ang pisan ay dumang ipagpabantugu, kung indi, sulaminti ilem yang pagpalansang ni Jesu-Cristo tung krus. Atiing pagbatikal tung isipu kung unu pay linagpakan yang pagpalansang nang atii, asanaw ra nga plekay ta ipagmaalu tung sistimang pangkaliwutan. Pati tanirang pamagpaguyud pa tung sistimang atia, pagkamalamad nira ang nagkamaninganaw ra ta maning tia, asan da ka tanira nga plekay ta ipagmaal nira tung yeen. ¹⁵ Ultimu ra ilem tiay ipagpabantugu kipurki nagaskeanu ra ang yang sagyapen yang Dios tung sasang tau, belagan ang maganing kung tanya binuatan ta tanda yang tinanguni na u kung anda. Kung indi, yang suluminting sagyapen na tung anya kung tanya maning pa tung inimu sing baklu ang asan da ka nga pruibayay tung pagpangabui nang baklu ka†. ¹⁶ Yadwa pa, kumpurming tinu pay magusuy tung pitik ang atia yay ildawan yang Dios ang palgurun tung kalibrian ang ipalua na tung uri ta kaldaw. Bilang yang tanan ang pagusuy tung pitik ang atia tanira ilem ay ultimung Israel bilang ultimung mga tauan yang Dios.

Nagapaamanan Na Yang Mga Manigtulduk Ang Pamagsagusut Tung Mga Taga Galacia (6:17)

¹⁷ Magimpisa numaan, kumpurming tinu pay pagpagamu tung yeen, ya ray paamanenu ang dapat indiaw ra ka gamuen nirang uman. Ay kipurki siguradung panuwalan nira tia tung ni

---

† **6:15** 6:15 Pariu ta palaksu yang sinambit tung Juan 3:3, 5; 2 Corinto 5:17; Efeso 2:10; Tito 3:5; 1 Pedro 1:23.

GINUUNG JESUS MISMU ANG YAY AGALENU. BISTU RA ANG YUU KIREPENAW KA MAN ANYA AY KATULAD KA TUNG SASANG KIREPEN ANG MINARKAAN DA YANG AGALEN NA, YUU MANING PA TUNG MINARKAANAW RA KA ANYA AY MAY MGA ULAT-ULATUNG PAGAEEKEL- EKELANU NGANING TUNG TINANGUNIU ANG YA RAY NAGAKDANU TUNG PAGKERERENGENU TUNG ANYA‡.

Yang Pagtapusan Yang Sulat (6:18)

¹⁸ Mga putulung kumpurming matuud ang mga tumatalig asan, nagipagampuamu ra yeen ang mas pang maispirinsiaan mi yang kaneeman ni Ginuu tang Jesu-Cristong pagpadagen-dagen tung numyu. Magkamaningan da ka man tia.

*Ya ra ilem tia ay maaningu tung numyu,
Pablo*

---

‡ **6:17** 6:17 Atii kanay yang sasang agalen yag markaay na yang mga kirepen na ang anggid tung pagabuat simanyan tung mga karabaw ubin mga baka ang para asan ngaintindiay ang atia anya ka man ang kirepen.

**Yang Baklung Ipinagpakigpaigu
New Testament in Tagbanwa, Calamian**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tagbanwa, Calamian)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

7b428e71-b1e3-505c-8d33-c172c24b2fcd